

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/251/2013
Identifikačné číslo spisu:	6612220530
Dátum vydania rozhodnutia:	30.07.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Daniela Švecová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:6612220530.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky Plzeňské městské dopravní podniky, a. s., so sídlom v Plzni, Denisovo náměstí. 920/12, Česká republika, zastúpenej Mgr. Martinom Zikmundom, advokátom, so sídlom v Plzni, Šafaříkovy sady 5, Česká republika, proti odporkyni F. A., bývajúcej vo G., G. E. XXXX/XX, o vyhlásenie rozsudku Okresného súdu Plzeň - mesto z 1. novembra 2010 č. k. 36 C 677/2009-30 za vykonateľný v Slovenskej republike, vedenej na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 9 E cud 4/2012, o dovolaní navrhovateľky proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 15. mája 2013 sp. zn. 14 CoE 34/2013 takto

rozhodol:

I. Dovolanie v časti, ktorou smeruje proti výroku uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici z 15. mája 2013 sp. zn. 14 CoE 34/2013, ktorým bol zamietnutý návrh na prerušenie konania, z a m i e t a.

II. Dovolanie vo zvyšku o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) prvým výrokom označeného uznesenia potvrdil uznesenie Okresného súdu Lučenec (ďalej aj „súd prvého stupňa“ alebo „prvostupňový súd“) zo 16. januára 2013 č. k. 9 E cud 4/2012-17, ktorým bolo zastavené konanie o návrhu na vyhlásenie vykonateľnosti cudzieho rozhodnutia, a to pre nezaplatenie súdneho poplatku 66 EUR uvedeného v položke č. 18 písm. d/ Sadzobníka súdnych poplatkov tvoriaceho prílohu zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“). Druhým výrokom označeného uznesenia rozhodol o zamietnutí návrhu navrhovateľky na prerušenie konania. Potvrdenie uznesenia súdu prvého stupňa o zastavení konania odôvodnil jeho vecnou správnosťou poukazujúc na to, že zákon o súdnych poplatkoch v položke 18d Sadzobníka súdnych poplatkov explicitne uvádza, že súdny poplatok z návrhu na uznanie alebo vyhlásenie vykonateľnosti cudzích rozhodnutí je 66 EUR. Uviedol, že vyberanie súdneho poplatku určeného vnútroštátnym právom pevnou (paušálnou) sumou neodporuje článku 52 Nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (ďalej len „Nariadenie“), pretože tento článok zakazuje len vyberanie súdneho poplatku vypočítaného z výšky vymáhaného nároku. Zamietnutie návrhu na prerušenie konania za účelom požiadania Súdneho dvora

Európskej únie o vydanie rozhodnutia o prejudiciálnej otázke, týkajúcej sa výkladu článku 52 Nariadenia, odôvodnil tým, že výklad tohto článku nepovažuje za sporný.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie navrhovateľka. Žiadala rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Vychýkala odvolaciemu súdu nesprávne právne posúdenie veci v otázke vzniku poplatkovej povinnosti v súvislosti s článkom 52 Nariadenia, ktoré má prednosť pred vnútroštátnym právom, a ktoré podľa jej názoru zakazuje vyberať akýkoľvek poplatok za návrh na vyhlásenie vykonateľnosti rozhodnutia vydaného v členskom štáte Európskej únie. Zároveň navrhla, aby dovolací súd, pre prípad, že sa nestotožní s jej názorom, požiadal v konaní o predbežnej otázke o výklad uvedeného článku Súdny dvor Európskej únie.

Odporkyňa sa k dovolaniu navrhovateľky písomne nevyjadrila.

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 O. s. p., sa najprv zaoberal dovolaním voči výroku uznesenia odvolacieho súdu, ktorým bol zamietnutý návrh na prerušenie konania (týkajúci sa rozhodovania vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskej únie), a to so zreteľom na prípustnosť dovolania voči tomuto výroku vyplývajúcu z § 239 ods. 1 písm. b/ O. s. p. Dospel pritom k záveru, že dovolanie v tejto časti nie je dôvodné.

Podľa názoru Najvyššieho súdu (ďalej aj „dovolací súd“) právny názor odvolacieho súdu o nespornosti výkladu článku 52 Nariadenia je správny.

Ustanovenie § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. ukladá súdu povinnosť prerušiť konanie vtedy, ak rozhodol, že požiada Súdny dvor Európskej únie o rozhodnutie o predbežnej otázke podľa medzinárodnej zmluvy, t. j. ak dospel k záveru, že je potrebné podať výklad komunitárneho práva, ktorý je rozhodujúci pre riešenie v danej veci. Zmyslom riešenia predbežnej otázky je zabezpečiť jednotný výklad komunitárneho práva, ak prichádza do úvahy jeho aplikácia v prejednávanej veci.

K otázke povinnosti vnútroštátneho súdneho orgánu predložiť predbežnú otázku Súdnemu dvoru Európskej únie podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie sa na základe predbežnej otázky položenej Corte suprema Cassazione vyjadril Súdny dvor Európskej únie v rozsudku CILFIT, C - 283/81 publikovanom v Zbierke rozhodnutí Súdneho dvora EÚ (ECR), str. 3415. V tomto rozhodnutí uviedol, že „článok 177 tretí odsek Zmluvy EHS (teraz čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie) sa má vykladať v tom zmysle, že súd proti ktorého rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok podľa vnútroštátneho práva, je povinný obrátiť sa na Súdny dvor, ak sa v spore pred týmto súdom položí otázka týkajúca sa práva Spoločenstva s výnimkou prípadov, keď skonštatuje, že položená otázka nie je relevantná alebo Súdny dvor už podal výklad sporného ustanovenia Spoločenstva alebo že správne uplatnenie práva Spoločenstva je také jednoznačné, že neexistujú o tom rozumné pochybnosti, pričom existenciu tejto možnosti treba posúdiť na základe charakteristík práva Spoločenstva, osobitných ťažkostí spojených s jeho výkladom a nebezpečenstva rozdielnej judikatúry v rámci Spoločenstva“.

V preskúmvanej veci navrhovateľka navrhla odvolaciemu súdu predložiť Súdnemu dvoru Európskej únie prejudiciálne otázky: „Je možné za konanie o vyhlásenie cudzieho rozhodnutia za vykonateľné v inom členskom štáte podľa Nariadenia vyberať akýkoľvek súdny poplatok? Je možné vykladať čl. 52 Nariadenia tým spôsobom, že je možné za konanie o vyhlásenie cudzieho rozhodnutia za vykonateľné v inom členskom štáte vyberať súdny poplatok určený paušálnou čiastkou?“

Podľa názoru dovolacieho súdu vyššie uvedené prejudiciálne otázky nevyžadovali výklad Súdnym dvorom Európskej únie. Interpretácia článku 52 Nariadenia je natoľko jednoznačná, že o nej neexistujú rozumné pochybnosti.

Podľa článku 52 Nariadenia v členskom štáte, v ktorom sa žiada o výkon, nemožno za konanie o vydanie vyhlásenia vykonateľnosti vyberať poplatok, odvod alebo inú platbu vypočítanú z výšky vymáhaného nároku.

Doslovný jazykový výklad uvedeného ustanovenia nevyvoláva pochybnosti, že jeho obsahom je pravidlo o nemožnosti vyberať poplatok (odvod alebo inú platbu) vypočítaný z výšky vymáhaného nároku. Toto pravidlo sa netýka poplatku určeného iným spôsobom (pevnou sumou), a teda neznamená absolútny zákaz vyberania poplatku. K uvedenému záveru možno dospieť aj porovnávacím jazykovým výkladom viacerých jazykových verzií článku 52 Nariadenia. Tento článok znie:

1/ v českej verzii - „V řízení o prohlášení vykonatelnosti nemůže být ve státě, kde se podává návrh na výkon, vybírán žádný poplatek stanovený podle hodnoty předmětu sporu.“

2/ v nemeckej verzii - „Im Vollstreckungsmitgliedstaat dürfen im Vollstreckbarerklärungsverfahren keine nach dem Streitwert abgestuften Stempelabgaben oder Gebühren erhoben werden.“

3/ v poľskej verzii - „W postępowaniu o stwierdzenie wykonalności w Państwie Członkowskim wykonania nie można pobierać żadnych opłat skarbowych lub należności ustalanych od wartości przedmiotu sporu.“

4/ v anglickej verzii - „In proceedings for the issue of a declaration of enforceability, no charge, duty or fee calculated by reference to the value of the matter at issue may be levied in the Member State in which enforcement is sought.“

Z porovnania týchto verzii je zrejmé, že pojmy „poplatok, odvod alebo iná platba“ sú v slovenskej (aj anglickej) verzii viacnásobne uvedené iba z dôvodu, že v rôznych členských štátoch Európskej únie existujú rôzne pojmoslovie a mechanizmy spoplatňovania úkonov súdov a zámerom normotvorcu bolo určiť jednotné pravidlo, týkajúce sa nemožnosti vypočítania výšky tohto spoplatnenia z výšky vymáhaného plnenia. Ako vyplýva z iných verzii (českej, poľskej), takéto viacnásobné vymedzenia sa pri niektorých úradných jazykoch EÚ ani nepoužili. Napokon nemecká verzia, keďže má nemecký jazyk odlišné pravidlá slovosledu, preukazuje, že slovné spojenie „vypočítanú z výšky vymáhaného nároku (nach dem Streitwert abgestuften)“ sa vzťahuje na všetky odvody alebo poplatky („Stempelabgaben oder Gebühren“), pričom spojenie „iná platba“ sa v nemeckej verzii ani nenachádza.

Záver, podľa ktorého článok 52 Nariadenia nezakazuje vyberanie súdneho poplatku určeného pevnou sumou, vyplýva aj z účelu tohto ustanovenia. Jeho účelom bolo zjednotiť prax v niektorých členských štátoch, keď v niektorých z nich bol poplatok za návrh na vyhlásenie vykonateľnosti vybraný pevne danou sumou, no v iných z nich bol závislý na výške plnenia v rozhodnutí, ktoré malo byť vyhlásené za vykonateľné (rozsudok ESD vo veci Jozef de Wolf proti Hary Cox BV, 42-46). Zavedenie pevnej sadzby pritom prispieva k naplneniu cieľa nariadenia, pokiaľ ide o zjednodušenie formalít nevyhnutných pre uznávanie a výkon rozhodnutí vydaný v iných členských štátoch (porovnaj Drápal, L., Bureš, J. a kol. Občanský soudní řád I, II Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 3035).

Dovolací súd preto dovolanie smerujúce proti výroku uznesenia odvolacieho súdu o zamietnutí návrhu na prerušenie konania ako nedôvodné zamietol.

II. V ďalšom dovolací súd skúmal, či navrhovateľkou podané dovolanie vo zvyšnej - potvrdzujúcej časti, smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

Podmienky prípustnosti dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu sú upravené v ustanoveniach § 237 a 239 O. s. p.

Prípustnosť dovolania podľa § 239 O. s. p. v predmetnej veci neprichádza do úvahy. Nejde totiž o zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu, ani o uznesenie, ktorým by odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.) na zaujatie stanoviska, a ani o potvrdzujúce uznesenie, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu. Rovnako nejde ani o uznesenie odvolacieho súdu, potvrdzujúce uznesenie súdu prvého stupňa, ktorým bolo rozhodnuté o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, alebo o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky. V predmetnej veci bolo totiž dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku.

Prípustnosť dovolania navrhovateľky by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie

konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Navrhovateľka procesné vady konania v zmysle § 237 netvrdila a existencia týchto vád nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Dovolací súd sa osobitne zaoberal otázkou, či k odňatiu možnosti navrhovateľky konať pred súdom nedošlo prípadne samotným rozhodnutím o zastavení konania. O takýto dôsledok by mohlo ísť, ak by pre takého rozhodnutie neboli splnené zákonom stanovené podmienky. Nesprávnym rozhodnutím o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku by sa navrhovateľke ako účastníčke konania v konečnom dôsledku odopieralo právo na výkon rozhodnutia, čo by sa rovnalo odmietnutiu spravodlivosti. Otázka správnosti takéhoto rozhodnutia však nevyhnutne vyžadovala zaujať stanovisko aj k právnym záverom súdov v predchádzajúcom konaní.

Podľa položky 18d Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu k zákonu č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v znení neskorších predpisov, z návrhu na uznanie alebo vyhlásenie vykonateľnosti cudzích rozhodnutí sa platí súdny poplatok 66,- eur.

Konanie o vyhlásenie vykonateľnosti cudzieho rozhodnutia sa začína na návrh, na ktorý je oprávnený ten, kto je v cudzom rozhodnutí označený ako účastník. Poplatková povinnosť vzniká navrhovateľovi podaním návrhu.

Podľa § 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v znení neskorších predpisov, ak nebol zaplatený poplatok splatný podaním návrhu na začatie konania alebo dovolania, prvostupňový súd vyzve poplatníka, aby poplatok zaplatil v lehote, ktorú určí spravidla v lehote desiatich dní od doručenia výzvy; ak aj napriek výzve poplatok nebol zaplatený v lehote, súd konanie zastaví. O následkoch nezaplatenia poplatku musí byť poplatník vo výzve poučený. Súd vyzve poplatníka na zaplatenie poplatku splatného podaním návrhu na začatie konania predtým, ako nariadi pojednávanie tak, aby lehota od zaplatenia poplatku do pojednávania, vydania platobného rozkazu a rozkazu na plnenie alebo rozhodnutia bez nariadenia pojednávania nebola dlhšia ako dva mesiace; túto lehotu môže predseda súdu z dôležitých dôvodov predĺžiť.

V preskúmvanej veci bola poplatková povinnosť navrhovateľky posúdená súdmi v základnom konaní správne a konanie bolo správne pre nezaplatenie súdneho poplatku zastavené. Ako už bolo uvedené vyššie zákon o súdnych poplatkoch predstavujúci relevantnú vnútroštátnu právnu úpravu nie je v otázke vzniku poplatkovej povinnosti a určenia súdneho poplatku pevnou sumou v rozpore s článkom 52 Nariadenia. Rozhodnutím o zastavení konania, pre ktoré boli splnené zákonné podmienky, preto nedošlo k odňatiu možnosti navrhovateľke konať pred súdom.

Keďže prípustnosť dovolania navrhovateľky proti potvrdzujúcemu výroku napadnutého rozhodnutia nemožno vyvodiť z ustanovení § 239 O. s. p. a neboli zistené ani vady konania v zmysle § 237 O. s. p., Najvyšší súd Slovenskej republiky jej dovolanie v tejto časti odmietol podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. v spojení s § 243b ods. 5 O. s. p.

V súvislosti s návrhom dovolateľky, aby v dovolacom konaní bola položená predbežná otázka Súdnemu dvoru Európskej únie, týkajúca sa výkladu článku 52 Nariadenia, dovolací súd poukazuje na neopodstatnenosť tohto návrhu z dôvodov uvedených už v predchádzajúcej časti tohto rozhodnutia.

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

(s použitím analógie) v spojení s § 243b ods. 5 O. s. p., keď neboli dané dôvody pre použitie odseku 2 tohto ustanovenia, pretože odporkyni v súvislosti s dovolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

Toto uznesenie bolo prijaté senátom pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.